

Indochine Union postale
Un an... 8 00 Un an... 10 00
Six mois... 5 00 Six mois... 6 00

Annonces Légales

0 50 la ligne de 6 points sur justification
de 9 cadrées quelle que soit la page.

Annonces Commerciales

On traite à forfait

Đông-Pháp Thời-Báo

NĂM THỨ HAI SỐ 93

NGÀY THỨ HAI

7 JANVIER 1924

Tổng-kiêm Chủ-Bút
NGUYỄN-KIM-DINH

Le Courrier Indochinois

東 法 時 報

MỌI TUẦN XUẤT BẢN 3 LẦN NGÀY THỨ HAI, THỨ TƯ, THỨ SÁU

THÁI QUÁ CÙNG NHƯ BẤT CẤP

Con người ở đời, từ cách cư xử trong gia đình ra cho tới cách giao tiếp ngoài xã hội, việc nào cũng vậy, phải làm cho đúng mực thường dặng khôi hài thân minh mà cũng khôi bỉ người chê cười trách móc. Xưa nay người trí-thức, đâu bùa ăn hay là giặc ngủ, đâu đâm luận hay là chơi bài, cũng thường giữ theo lệ thường cho vừa mà thái, chờ không dám để bối rối mà cũng không chịu làm thái quá.

Sự tần-hoa của một dân-tộc xét lại cũng chẳng khác nào cách cư-xử của một người. Một người sanh trong đời thường hay muốn cho được mạnh giỏi, giàu có vinh hiển. Một dân-tộc sanh trên mặt đất thì sao cũng muốn cho được sành sỏi miên viễn, cho được phủ túc cang-cường, cho được danh-thơm tiếng tốt.

Dân-tộc Việt-Nam sanh trưởng trong một khoảnh đất ở hướng đông-nam châu Á, sinh với dân-tộc Trung-Hoa hay là An-Độ thì hai dân-tộc kia số người đông-dão hơn dân-tộc ta thập bội. Tuy vậy mà mấy ngàn năm nay chúng ta cũng chống chọi mà bảo thủ sanh tồn, cũng chen lấn mà giữ giảnh quyền lợi; vì chúng ta yêu súc, nên có nhiều lúc phải bị dân Trung-Hoa xâm lấn ép dè, nhưng mà hết suy rồi ta tới thạnh, bối vây đều bị phong ba thế nào nên xã hội ta cũng đồ sộ vững bền, đường khai-hoá ta cũng lấn lấn tấn bộ. Tiếc là trong mấy ngàn năm trước dân-tộc ta dàm thâm mâu vàn-minh dạo dàc mà thôi chứ không được hấp hồn mâu vàn-minh cơ xảo là vàn-minh đương dồi-dào trong buổi này đây, bởi vậy cho nên dân-tộc ta thuần phong mỹ tục mà thái, chứ không được tài cao nghệ khéo.

Từ ngày Đại-Pháp bảo hộ xứ ta, lấy được vàn-minh cơ xảo mà soi đường, nên dân-tộc ta mới dòm thấy phong trào tân-hod của hoán-cầu chúa dinh. Mà chúng ta thấy thì thấy, chứ chúng ta cũng không có tâm lưu ý, quyết học rồi làm như người, bởi vì

VIEN-HOANH.

Lén chức Đội nhì hạng nhất:

Theo lén nghệ quan Thông-đốc
Nam-kỳ ngày 31 Decembre những
viên chức các nô hò tên sau đây
đóng thang chức kể từ ngày 1
Janvier 1924;

SƠ TRƯỜNG-TIỀN

Lén chức Contre-maitre principal
hạng nhất:

Nguyễn-Văn-Yến.

Lén chức Contre-maitre hạng ba:

Trần-van-Quí.

Lén chức Chef ouvrier hạng nhì:

Nguyễn-van-Chinh.

SƠ LINH TÙÂN-THÀNH

Lén chức Đội nhì hạng nhất:

Qui-thầy: Huỳnh-van-Tắc, Nguyễn-van-Huân.

Lén chức Đội nhì hạng nhì:

Qui-thầy: Nguyễn-van-Khoa, Nguyễn-van-Dai.

Lén chức Đội nhì hạng nhì:

Qui-thầy: Nguyễn-van-Khoa, Nguyễn-van-Dai.

Lén chức Đội nhì hạng nhì:

Qui-thầy: Nguyễn-van-Khoa, Nguyễn-van-Dai.

Lén chức Đội nhì hạng nhì:

Qui-thầy: Nguyễn-van-Khoa, Nguyễn-van-Dai.

VĂN-UYÊN

GÓI CHO BẢN T. II.

Lý già dưng coi được bấy nhiêu,
Sau ta với bạn của ai nấy.
Như thành chất ngát từng mây thẳm,
Tự biền linh linh dòng sông dẫu.

tảng lấp cảng dày khôn lè sút

Dù chả đầu xác khô bể tiêu.

Hoa là cỏ gặp thấy cho giải,

Chè thuốc linh dòn uống ft liên.

Nhiều soi nhau một chửi thui.

KHÓE BẢN

Vì muỗi gáy tên họ đến mình.
Trái cao vòi mít nô lam thính.
Giường trung dẫu dẽ mìn Đông-phó.
Máu nhiệt dồi theo lụa hắc minh.

Ai chẳng rơi truynh danh « hắt tú ».

Ta không đánh phụ nghĩa « Tri-sinh ».

Âm dương xa cách dẫu dời ngã.

Nhiều soi nhau một chửi thui.

Thượng-tan-Thị (V.L.)

Hoa bát thi cửa có Ng.-k.-H.,

trong Đông-Pháp-thời-bido số 83.

Bèn thành ingle trống dại thu không,

Bạn với gien-xanh sách một chòng.

Dù xấp lão-chương vui miệng doc.

Giảm duyên ký-ngoại phi lòng trống.

Gien the đồng-nông diệu diệu lá.

Xuống bát lòi huy nót tròn bòng.

Nhữ mon cùng nhau hòa chuyện tốt.

Khai-yen có nén đơn cái xâ-long. (1)

Thượng-tan-Thị (V.L.)

(1) Tức là chủ « Salom » là phòng xuôi
khách đến chơi mà bản luận công chuyện

CƯỜNG DÂM

TIẾNG THƯ'ONG

Thượng-là gi? Nếu giải nghĩa
là yêu, là mến, rồi người ta hỏi:
vì là gi? mến là gi? lại càng
thêm lùng-tùng nữa.

Không biết giải nghĩa chi thường,
dày tái chí biết lầm sao thiên hạ
nói là thương mà thôi.

Thượng-ai thi phết rát coi vào
thân dưới cái tung của họ mệt it
ri; thương thi cho roi cho rợt.

Thượng-ai thi phải làm hại họ
Các vị thí thường nói chí thường
với chí hại mệt ván, cũng như chí
không tuân thi mìn không thường.

Dù ôn con trai ai sang thuộc
cái hể động thương đến con gái
nhà người ta thi muốn làm cho các
cô ấy mệt triu hay là mang một
cực hại bằng cái tháng lầm lầm

trước bụng.

Học trò mà có tình nhân thương

thi sao náo cũng phải lui dời. Các
trò ta cái thù khép-sạn, chắc có
nhieu á thương lầm, như vậy thi
khô ném thân.

Các á thương nghĩa
tù muôn cho các trò bù họ hành
dù mệt bi khép mít cho các á.

Mấy bắc quản trát báu trong
thương hay cho các á hãi hơi búa,
các á tra lầm, cho nên mới cung
phản quan do vài tiền nong. Còn

phản các trò là người thương của

các á, dại mào các á may quản sám
do gí cho. Các á thòng huy huy huy!

Thượng-trà may áo cho trò, thiếu
báu, thiếu vại, thiếu bù, trò ôi!

Ta thương con chim con ed, ta
hay nhó nò rõ ràng rõ rõ, chả
tâm hại nó mệt sr tẹ do.

Thượng mà chặng làm hại nói
thì cũng làm cho cục lóng. Dù bà
vì thương chặng mì trong bụng

muốn nhớt chặng vào bụng gửi,
không cho chặng tôi tôi di hóng
gió, di việc hời hời, di nghe dien
thuyet, r. r. Mấy ông chặng bị cái

cánh vịnh hốt dò, vi biết lò vự thương
nón không dem lòng giận, nhưng
máu cũng thanh ràng e qù làm cục

lòng vì làm cho mình mót sự tự
do. Thâm trường nước mào mà dàn
sự xung ràng tự do, chả là trong

nước áy dàn ông không lấy vợ,
còn trong bực thương-lưu mà ông
nào xung ràng mình tự do thi
chắc là ông dý ủ góa.

Phản ái thương người thi không
tèn tên; tên người, mà lại phải tự
trong lấp cái thân minh, cho nên
người Trung-hợp có câu: Thương

em anh cũng muôn và, sợ trưởng nhà
Hồ, nó phảiTau Giang.

Thượng người phải bắt buộc
người tuân theo ý mình, hể họ
với chí hại mệt ván, cũng như chí
không tuân thi mìn không thường.

Dù ôn con trai ai sang thuộc
cái hể động thương đến con gái
nhà người ta thi muốn làm cho các
cô ấy mệt triu hay là mang một
cực hại bằng cái tháng lầm lầm

trước bụng.

Mấy á kỵ mà ông xanh ede
cố bắn cái ede bộ mít « đe
thương », sao sao ede ái cảng
không tránh khỏi cái khô bị trăm

Tôi đã nghiệm thấy rằng thà
minh thương người, chả chặng thà
minh bị người ta thương. Cho nên
mỗi khi có người nói rằng thương

tôi thi tôi hay-sợ rằng tôi giàn nguy
lo, tôi mà gặp có náo nói thương
tôi thi tôi phát ghét ede bop-phoi
của tôi qua.

Xin đắc giả char qui-ri chả với
tưởng rằng ai ai cảng đều theo
cái chí nghĩa « thương thi phải làm
hại ».

Tôi chắc cảng có người thương
con mít không làm hại con, không
cho nó tiền mướn phong ở khép-sạn.

Có người thương ching lóng
ed ed, ra tay tè đọ thà phát nò
ra rồng cao bén thâm. Có người
gặp có con gái nào đang thương

đóng lồng thương cù áy, cảng
thông lắc cảng có mà giàn cái phản
giá, cái đe hạnh của có áy, cảng
có nát mà tim giùm cho có áy một

người chồng tốt.

Hàng người đay du ở trai dời, mà
xá ràng họ đay hay họ khôn, họ
đang khôn trọng hay đang khôn
bi, tôi không đay quyết đoán, vi
tôi thi đay.

Cuồng-sl: Thất-Lang.

công-can.

Lén chức Tho-ký thi-sai hạng nhì:
Thầy Nguyễn-van-Qui.

Lén chức Tho-ký thi-sai hạng ba:
Thầy Phạm-vang-Diga.

SỐ CÁC CÒ MU

Lén chức Mụ thiết tho hạng ba:
Qui-cù: Nguyễn-thi-Lan và Nguyễn-
thi-Sang.

Lén chức Mụ thiết tho hạng tư:
Qui-cù: Trương-thi-Thanh, Nguyễn-
thi-Thúy, Nguyễn-thi-Lan, Lê-thi-Quyên.

Lén chức Mụ thiết tho hạng tư:
Qui-thầy: Nguyễn-van-Huân, Nguyễn-van-
Hoa, Nguyễn-van-Lai, Nguyễn-van-Dai
và Nguyễn-Huân.

TRUNG-HOA THỜI CUỘC LUẬN

TRƯƠNG-TÁC-LÂM LUẬC SỰ

Báo Đông-pháp số 86 tôi có nói về
việc Tao-Còn dùng cách hối tuyền là
dùng cái thử doanh binh linh hoa lát
oai mù bách, dùng lợi mù dù các ông
Nghị-viên dè kiện kia để mua chierce
Tổng-thống cho mình; sau khi Tao
đầu cùi rồi trả ra trong dũng của Tao
tùi còn nhiều phái khác cũng là công
chúng, thế mà không phản đối cái

cách dè kiện ấy. Trong cách phản đối có
cách thi phán đối ngô tranh về nhau
thứ dịch bô an uống; có người mách
với chủ ngô ấy rằng: nghe xóm
hưởng tây con nhà họ Trương biết
ngô thuy-y. Ngày kia ngô mồi cho
đối Trương đến chán trĩ. Trương đến
coi rồi cho một thang thuốc, người
chủ ngô mồi cho ngô uống.

Người chủ giận làm muôn đời
Trương phán thường, sau đó nhà

Trương nghèo dáo-dề dẫu có làm gì
cũng vui. Ngày kia ngô mồi cho
đối Trương đến chán trĩ. Trương đến
coi rồi cho một thang thuốc, người
chủ ngô mồi cho ngô uống.

Trương hối gián nước Trung-hoa có
bốn phái có thể lực to: 1 là Trực phái
(Lãnh-tu Tao-Còn); 2 là Phụng phái
(Lãnh-tu Trương-tác-Lâm); 3 là Dân
dâng (Lãnh-tu Tôn-Vân); 4 là Au
phrav phái (Lãnh-tu Đoàn-ky-Thao).

Song Đoàn may thế lực giảm cảng
nhieu nén phản đối với Tao-Còn cảng
đi. Cò Tôn và Trương thi kich-liet
tán. Tôn có danh vọng to song tên
bác thiêu không dù sực mà chống cự
với Tao. Duy có Trương là tay kinh
dịch với Tao có binh lính nhiều, tên
bác dù nén phản đối Tao không
nuôi ta, nhưng sanh kế một đời, người
mới liệu làm sao?

Trương cười mà đáp rằng: người
sanh trong trời đất thiếu chí nghe
lắng, bà tát phải theo trâu ngựa
má kiềm ăn, cha xem trong đời có ai
chết đổi bao giờ xin cha chử lo làm
gi?

Trương óng nghệ lây làm giận lầm;
tù dây cha con như thủy loba. Trương
lại càng tiều tuệ tự nhiên không khôi
cái hí-quyền xung đột. Cho nên hối
tháng từ năm rồi lại nhà thông già
này có ra mít nhau bằng gươm dao
đo lùn, kiết cuộc Tao tháng Trương
bại làm cho dù máu mít vạn sanh
lính cũng vì quyền lợi. Cho nên từ
đây những may Trương ăn thám hòn
hòn gai nem mặt chờ ngày rưa
bò.

Trương tuy thua mà hể lực hòn
máu nói rằng: trong chư nhiều thuốc
còn anh biết sao được. Tôi thấy con
người này tốt, tôi tiếc giùm cho anh;
vậy tôi tôi không nói khó nhẹ. Tôi
tôi anh đồng ra chay mà bồ thuốc;
chú ngô nói đường xá có một con

người mà bô ta hai người mới đi
làng sao được. Trương nói: chung ta
phân phiêu nhau cõi thi xong. Hai
người bằng lòng cũng như nái dì, vía
đến mè sòng Liêu, Trương linh bón
phi không người, bèn co giờ dập cho
anh kia một đập nát tuôn xuôi xuông
sóng. Trương quát ngô chạy mất.

Từ đó bồ cha không về nữa; ngày
kia di lõi thời trong chư Liêu-dong
gặp Trương-tử-Vân nhau là đồng
tông

HỘI NHÀ MÁY XAY LÚA VIÊN-DÔNG*

(Rizeries d'Extreme-Orient)

HỘI MẶT DẠNH VỐN HỦN 25 TRIỆU QUAN TIỀN LANGSA ĐỀU BÓNG TẤT SƠ
Ở TẠI SAIGON, BUÔNG BELGIQUE, MÓN BÀI SỐ 15.— NHÀ MÁY XAY VÀ KHO TRÙ Ở TẠI CHOLON

CÓ PHÒNG VIỆC RIÊNG LO VỀ CHUYÊN LÚA

MUA LÚA VÀ LÀNH BÁN LÚA — GIỮM TIỀN LÚA VÀ THẾ LÚA — LÀNH LÚA GỎI KHO

TRƯỚC KHI BÁN LÚA xin hỏi bôn hiệu; nếu vi dien-chú nào mắc dì không đồng thi vui tho cho bôn hiệu sô đến vieng mà bán luon. — MUỐN HỎI CHI THÌ BÔN HI.

* SẢN LONG CẤT NGHĨA CHO HẾT.

CÓ ĐẶT HÀNG NGÀNH TAI CÀNTHƠ và có lập chánh mua lúa nơi các chỗ thị-tử.

anh của Truong hàng ngày dòn cướp của hành khách. Người ta hàng giờ Truong là mă-tắc, hoặc là Truong hò, Hong-hò-tù. (Nhóm vi bôn lầu là mă-dèo cõi ngựa, Truong cõi râu ria mă-dò, nên người ta gọi như vậy) Thế Truong càng ngày càng bành trướng ra, triều-dinh giép không đồng nén mồi chiêu an.

Áy là Truong bước đầu vào đường hoạn-lộ cho đến ngày nay.

Lê-quang-Phuoc
tự-Phong-kien
Khánh-lộc. (Travinh.)

Lời.

Lời cung tưng ông
Hội-dồng Đào-vân-Đinh
về vụ đấu giá công-diện
TẠI QUẬN GÒCÔNG

Trong tháng Décembre 1923, tôi có đăng báo một bài ca-tung cái lồng nhon chánh chia quan chiu-thap quát Göcông là M. Lavillier chia theo lời xin của ông nghệ-viên quản-hà là Ông Truong-hanh-Thuong xin vế sự kí dấu giá công-diện năm nay ngoai tru người di-chung là thanh-khách với châ-vi, để tron quyền cho người Annam được đấu mă-thi. Vì ruộng công-diện áy chẳng phải của ông bà chúng nó nhưng cho lang mă-chung có tên vào mà hung.

Sau khi nhuy-trinh ánh hành bà áy ra rồi thì tôi nghe rõ lại tại quận Gocong trước khi đấu giá công-diện áy cũng có nghệ-viên kí dấu là Ông Đào-vân-Đinh cũng măt kín áy xưởng ra làm lời uộc xin hiện với các quí nghệ-viên mà nái xin với Quan Chú-tinh về việc trả Chá và Khách ra đúng cho vua cuoc dân già như các nái trước vây nái, thi Quan Chú-tinh cũng nhận lời xin áy và khen ngay Ông Đinh và cang.

Nghĩ vè cóm một viêt áy mà ông Nghie-vien-hat-công-năm xin xung-tung, còn Ông Đào-vân-Đinh là nghệ-viен dia-hat cũng có công dại với luong năm mà tò bù qua, thi hóa ra sự bất công, nên nay tôi xin tung hòi thêm một lít để mă tò bù cá chiet tanh của Ông Đào-vân-Đinh được cho chue luong năm trong hò Göcông biết mà mang on câu ngón ngựa, là người biết thương đồng chung, biết vui lợi quyền, biết đều sỉ hò cho người Annam mà clung nái công khó nhoc với dân, thi dân nay mօi khói măc cái cùm cù áy áp ché bly-lau.

Chàng nhung vây mă-thi lgi mót day là ngày 23 Décembre 1923, ngà thi thay ba vi Thủ trưởng Lang-Tan-nien-Trung, Blinh-thanh-Dung và Gia-thuận, và viêt thuê khau trú iai mà phái bi-pheng chúc 1 tháng, thi ngál lgi lam thương xót, nén đến Quan Chú-tinh nái xin cho ba vi thon-truong áy dung phong chuc lịu ché, cho khói bi-thiet bei trong phan s̄ lam-lang.

Ay mót viêt của người làm thiet dang nhac nái măi khen ngó vi người có công khó nhoc và có đe-nhiet thành với lang dân trong mót viêt luon.

Vậy đến ngày 13 Janvier 1924 thi day là ngày cuoc nghệ-viên dia-hat, trong tòng Hoca-lac-Thuong pén tú cháng nă mă-thi quát tieng kien thò thê phac nhau kíi thia-sai xin ghe-măt cho lâm, vi chue nghệ-vien là một chue thay măt cá vă dan trong tòng, nên phái chọn lịu người cho dù từ cái tăi bộ phong Ông-Hoi-dong-Đinh nái mă cù, nén quó áy gđ được một người biết thương que-huong, biết vui lợi quyền, làm ám đam năi, dân gianh văc viêt lich loi cho dân, thi thienh mă-thi văi như quó ngón chou được một phuong thue hay mă tò luong đam, con năi quó áy làm cù một người chàng biết thương nói ngón, chàng biép vey loi quyền, măng được chue tuoc thi thi, thi chung năi quó áng lura lâm một thđc-duey, chung nhung khong bô lich tien chi, mà lgi cùn hét đam măng cùa dân mă chò.

Göcông.— Thành-phố,
NGUYỄN-DUY-DƯƠNG.
LỜI BẢN CỦA TÒA SOÁN

Cái tinh-hat-bi-hat-Nghie-vien-quan-hat và dia-hat, binh-nhung dông lo cù tien-mang năi dem da binh-lau, nghe cùi dám cù xi xi, nái thay cong-hien chi dám. Bón-bi-hat cung nái dem thien giáp năi giáp nái, giáp dông-bi-hat, mă răi dia-ching dia cù huet deu chut-vinh-hat gi theo trong tòi hiep-tinh cùa may-ung. Tinh-nhieu Hoi-dong quan-hat-khong, chò cù myt tuy cung dông Hoi-tung quin-luat và dia-hat!

Nhieu cau tho loi của Ông Nguyễn-Duy-Dương trên nay, thi cùn nái chom tay năi người de lâm theo dia-ching-vit dia chung mă-bi-hat-lau, động cho trong Hoi-nghi cù người cung-ding, vă cho người cù lông lo cung-ich cù the mo i lo cho dan dieye. Tieu-soan.

Cũng là tinh-thür mà coi

Buôn-giá cùn giáp hüt cho bao Nóng-Cô-Min-Điêm, già thường hay lên xuong noi Kinh-thanh-Saigon; già thay cùn nhiều người tra xài thuốc Tây, thư thuốc diệu vẫn sâm mồi gỏi là 20 diệu, mà cùn người trong mót ngay dám hét hét tòi 2 gõi.

Nhung mă, cùn phan dō thi it hon, cùn mồi người trong mót ngay hét chung 1 gõi là phan-nhieu. Vây lây sô chiec mót ngay motti gõi nhâm 1 cát-bac mă tinh, thi mót thang hét 3 \$ 00; nhâm mót năm tòi 36 \$ 00. Tinh mót dia người chung 70 tuổi, tru luce mót sanh cho tòi 20 tuổi là 20 năm chưa biép hét thuốc diệu, thi cùn lai 50 nam mà mồi năm hét hết 36 \$ 00, thi trong 50 nam, hét tòi 36 \$ 00 = 1.800 \$ 00.

Lai như trên không-trung, mao máy.

Té ra trong mót dời người, tinh-nai cùn mòn tiền hét thuôc diieu không mă thoi, mà dám tòi sô bac 1 ngàn 8-trăm đồng (1.800 \$ 00).

Áy là tinh cai sô mồi người mà mồi-ngày hét cù 1 gõi mă thoi; nái tinh cai sô người mà mồi ngay hét tòi 2 gõi, thi (1.800 \$ 00 × 2 = 3.600 \$ 00) thành ra mồi người tron mót dời xai cù mót mòn thuôc diieu không, măi tòi 3 ngàn 6 trăm đồng. Hết bôn chua !!

Tru cem-gao quan-ao ra, còn trau-dai banch-trai là khac nua. Như tron-dai mạnh giòi chung nói lam chi; ném người nái yeu-duoi dau om lieu niem, thi sy hao ton biêt bao mà kẽ?

Bac muon.

Vinh-an-ha, Du-nhien-Tu.

Sự giao thông
trong nước

THUỦ XUA VÀ ĐÓI BÂY GIỚ

Thuỷ-xua, tức là buôi Nhà-nước Langsa chưa sang bao-hộ xú ta, sự giao-thông trong nước còn lâm-dieu khuyet-diem. Trên đất, đường-sá thi

bé róng năi gay-go, suối-sóng cách-trò.

Dưới sông, đường-thủy thi chò cạn, chò sâu, nơi hàn ngang, chò nghè-don. Sự vận-tai rất hiem-nugy, trên lõi chò cùi di chon (di bò) hoặc dùng

kiệu-dung-cang; dưới sông dùng bê-hoặc-dung-thuyen-buôm mă-thoi. Lai

năr viêt thông tin báo tìn thi lai lâm-năi khô-khán. Như mươi ngày hoặc

mươi lăm ngày gấp dịp bù-trạm di

công-van cho nhà vua thi dân già mồi

được hanh-phuc mà gõi thò tham-ba-

ca, bâng-châng cù bô-trạm di thi

không-phuong nào gõi thò cho ai

được. Rứa nén, dân ở xóm năo thời

hay biêt trong chung-quanh xua cù

đom-thoi, chò ngoài ra nái thi

chảng khi năo hiêu-dén. Viêt buôn

bán, kē sahn-hai cung quanh-quân

trong lõi minh lùi cung! Cù áy, là

cù giao-thông khong gián-tien, sự

cong-nghé-nóng thương-luc xua cù

khong-sát, sự-van-minh-chang-thé mă

mang-dung.

Xét-lai, trong mót nước mă-sy giao-

thông, đường-vận-tai được gián-tien,

sự-bao-tin-thông-tuc được mau-le thi

đường-công-nghé-nóng thương-mot mót

phat-dat, dân-moit được mau-giáu,

nước-moit mau-thanh.

Xem ngay như bén Áu-my đường

giao-thông rất tiện-ly, sự-tin-tuc

thông-dong rất nhâm-le, nên nenh

theo-nghiep họ mau-phat-lon, đường

ván-minh họ mau-tan-bo.

Cung-ngh, thời bóni người Áu-my,

năt là nái tri-thuc, nái khan-hoc

hay tim-cach-no, kiem-thé kia mă

phat-minh ra lâm-dieu-tien-ly cho

nhân-quan-hă-hoi.

Như-lai coi, từ kinh-Nhà-nước sang

cái-trí xúi-bay ra nái tau-khói,

náo-xe-hoi, náo-xe-lua, bón-sor ta

trong-thay lây-lâm-lâ mat-lâ, tòi, ta

tuf-nghé máy-thúy áy chay-mau,

lai-le sânh với xe-bò, xe-kéo, ghe-

ge, ghe-luong của ta thi trâm-ngan

banh-mau-hon. Con-sy-tin-tuc-thông

đong, xe-tho, dây-thép, tho-trong

mot ngay, dây-thép trong mot khac

thi-xu này dă rò-thông-tin-tuc-cua

xu-xu. Sânh-vòi-bô-trạm-cua-ta-xua

kia thi-sy-mau-le-bi-pham-hon.

Thay-vay, ta-tuong cho-sy-mau-sy

le-ay da-dein-dò là-cung, chò khong

còn-tuong-deu-gi-mau-hon-năa-duyet.

Ta-tuong cho-vay, mà-người Áu-my

chóng-gi-rang-vay là-cung-dau?

Họ-còn-lo tim-phu-kien-ké-giòi

nhau-thuoc-dieu-vay, thi-thay

